

Monumentnummer*: 532311

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 29 juli 2016
Kadaster deel/nr 82819/111

Woonplaats* Groenekan
Gemeente* De Bilt
Provincie* Utrecht

Locatiennaam De Bilt
Locatieomschrijving Fort Ruigenhoek

Kadastrale gemeente* Maartensdijk
Sectie* N
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 2327

Omschrijving**

Cluster 31. Remise D.

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

REMISE D van Fort Ruigenhoek, als voorbeeld van een aan drie zijden en bovenop door aarde gedekt bouwwerk, waarvan alleen de gevel aan de keelzijde zichtbaar is. Met de toename van de draagwijdte van het geschut, de kracht van de inslagen van projectielen en de explosieve kracht van (brisant)granaten werd het steeds moeilijker weerstand te bieden tegen beschietingen. Verzwaring van metselwerk, toepassing van schokabsorberende metselsystemen (onder meer door middel van bogen), flauwe hellingshoeken en gebogen of juist puntige vormen, gebruik van beton - en later van gewapend beton - in steeds zwaardere uitvoering, was een van de manieren om de vestingwerken bestand te houden tegen toenemende aanvalskracht. Bovendien was het aanbrengen van aarddekkingen een goed middel gebleken om de energie te absorberen of te dempen. Dit is de reden waarom vele gemetselde of betonnen werken van een aardlaag of een frontbescherming van zand of aarde zijn voorzien. Afhankelijk van de periode van ontstaan - en daarmee van de te verwachten inslagkracht van projectielen - werd van 'bomvrije gebouwen' gesproken, wanneer ze werden geacht bestand te zijn tegen een van tevoren bepaald aantal inslagen van zwaar kaliber. Op Fort Ruigenhoek zijn meerdere, min of meer

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vergelijkbare, bomvrije bouwwerken tot stand gebracht, waaronder deze remise D, ten oosten van de kazerne B, nabij het noordoostelijk bastion. Deze gebouwen dateren van de periode 1870 / 1880.

Omschrijving

REMISE D van Fort Ruigenhoek, met drie lokalen - en daarmee relatief groot - ligt tegen het noordoostelijk en is aan drie zijden en bovenop aangeaard. De voorgevel (zuidwest, keelzijde) heeft een aan de zijanten aflopende vleugelmuur met vlechtingen. De rechter is geknikt en steekt naar voren. De gevel bevat twee rondboogvormige toegangen met dubbele deuren en een segmentboogvormige toegang met dubbele deur met venster aan weerszijden. De remise diende als opstelplaats voor vuurmonden en bevat links een schuilplaats voor manschappen.

Waardering

De REMISE D van Fort Ruigenhoek is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden, in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op: a. het systeem van inundatie en accesverdediging (19de eeuw), b. de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de eeuw).

Het betreft hier een voorbeeld van een relatief grote remise, bestaande uit drie afzonderlijke ruimten.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex.

* Het onderdeel is representatief (karakteristiek) omdat het in verschijningsvorm de kenmerken vertoont die het toenmalige defensieve doel onderstrepen.

* Het onderdeel is tamelijk goed bewaard omdat het in de loop der tijd weinig wezenlijke aanpassingen heeft ondergaan en het de oorspronkelijke structuur heeft behouden.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militaire opslagplaats

Functie